

Molí de vent de la Penyora o de la granja Gervasi

El Pla del Penedès

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Camí rural de la Penyora, a ponent del nucli urbà, dins la propietat de la granja Gervasi.
Emplaçament	A la plana agrícola de la Penyora, a 350 m. al sud-est del barri de la Païssota de Puigdàlber.
Alçada:	232,7
Coordenades:	
Latitud:	41.3996
Longitud:	1.70175
UTM Est (X):	391476
UTM Nord (Y):	4583931

Classificació

Número de fitxa	08164 - 76
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Regular
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08163A01100025

Fitxes associades:

[Pou de les Carnasses](#)

[Molí aiguader de la Sala](#)

[Molí aiguader de cal Feset](#)

Autoria de la fitxa Àlex Asensio Ferrer

Descripció

Molí de vent que servia per bombar aigua del pou sobre el qual està instal·lat, amb destí a usos agrícoles. Es tracta d'un molí multipala d'eix horitzontal i transmissió mitjançant excèntrica muntat sobre una estructura metàl·lica troncocònica de 10 metres d'altura, aproximadament, que li fa de peu. Antigament la mateixa torre servia d'escala per accedir a la roda, però actualment està coberta d'heura i altres enfiladisses. Al capdamunt es conserva l'esquelet de la roda, de format octagonal, amb els raigs i les subjeccions de les pales corresponents, acabades en creu; tot de ferro. Les pales, presumiblement de xapa, devien tenir forma guerxa i es disposaven de forma concèntrica sobre les barnilles per provocar el gir de l'hèlix. Malauradament s'han perdut les pales i la coa o penell posterior que servia per col·locar l'antena del molí en posició perpendicular al vent.

Dins el pou, el sistema d'extracció constava d'un rotor d'eix horitzontal, un mecanisme de transmissió biela-cigonyal de carrera curta i un dispositiu de bombeig mitjançant una bomba de pistó.

El molí s'alça arran d'un pou més antic, molt modificat per efecte de la seva instal·lació. El mecanisme tradicional d'elevació, format per una jàssera sobre pilars, va quedar anul·lat. En el seu lloc, el brocal primigeni, fet de maçoneria comuna i parcialment voltat, va ser suplementat amb un paredat de maons verticals, recolzat sobre els pilars originals. Per emmagatzemar l'aigua extreta pel nou giny es devia construir el dipòsit que hi ha al seu darrere, una cisterna cilíndrica de 4 metres d'alçada i 3 metres de diàmetre, aproximadament.

Al costat d'aquests elements hi ha una edificació formada per la juxtaposició de dues barraques de camp - una de maó, més antiga, i una altra de totxo- sense cap interès ni relació amb la resta del conjunt.

Història

Els molins aiguaders funcionen amb un règim eòlic baix i moderat. Segons la seva grandària, podien arribar a una fondària de 15 metres i pouar un volum d'aigua d'entre 1.500 i 4.000 litres.

Els molins de vent van proliferar entre la segona meitat del segle XIX i la primera del XX, fins a l'arribada de l'electricitat i els motors de combustió, que permetien l'extracció mecànica de l'aigua del subsòl a demanda. La generalització de les noves fonts d'energia en va provocar l'abandó i la majoria o bé van caure en un procés de deteriorament i oblit, o bé van ser desballestats.

